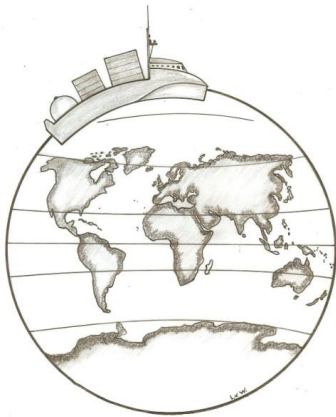

Grensverleggers in de maritieme sector

*“In 2040 onderscheidt de
maritieme sector zich op
MVO-gedrag en is daarmee
het boegbeeld voor een
circulaire en sociale wereld”*

Geen concessies:

*0% geluid
0% emissies
100% blije mensen
100% hergebruik*

Dat doen wij zo:

- 1. In 2040 is elk nieuw te bouwen schip gemaakt van 100% herbruikbare materialen.*
- 2. In 2040 is elk nieuw te bouwen schip emissieloos en geluidloos*
- 3. In 2040 heeft de maritieme sector het modulair bouwen en gebruik omarmd, waarmee de levensduur, flexibiliteit en inzetbaarheid wordt gemaximaliseerd.*
- 4. In 2040 worden bij de bouw van schepen, slimme materialen, zoals composiet, vanzelfsprekend toegepast uitgaande van maximale functionaliteit.*
- 5. Externe kosten en baten zijn inzichtelijk met gebruik van een universele methodiek en ze zijn onderdeel van ons business model.*
- 6. Wij handelen transparant en werken actief samen aan open source innovatie, en daardoor versnellen we IMVO.*
- 7. Wij ondernemen maatschappelijk verantwoord en dragen dat uit. Wij handelen met respect voor het aquatisch milieu en de leefkwaliteit van mensen in onze omgeving. Daarbij bieden we een aantrekkelijke werkomgeving.*
- 8. In 2040 is een schip niet langer een schip. De goederenstroom over zee is een bewuste keuze als onderdeel van de totale logistieke keten.*

Verlag tweedaagse pressure cooker

IMVO Coalitie Maritiem door MVO Nederland

Datum: 18 & 19 November 2014

Locatie: SS Rotterdam, Rotterdam

Aanwezig: Tom Peter Blankestijn (Sea2Cradle), Ludo van Well (Zeezicht), Henk Volmerink (Theunissen), Sibrand Hassing (HAL), Arjen Timmer (Shipcon), Rowena Achterkamp (MVO), Arjen Uytendaal (NML/ISRA), Ewald Vonk (Het Energieschip Berezina), Eva Duvekot (Bakker Sliedrecht), Bart Otto (Flinter), Eelco Leemans (Stiching de Noordzee), Pim de Wit (HbR), Marjolein van Gendt (MVO), Mieke Bakker (MVO), Han Rakels (Perspectivity), Judith van der Leek (Perspectivity), Anne van Marwijk (Perspectivity)

Dag 1 - 18 November 2014

Op 18 en 19 november 2014 is de IMVO Coalitie Maritiem samen voor een tweedaagse pressure cooker op de SS Rotterdam. Tijdens deze tweedaagse staat het vormgeven en vaststellen van de internationale MVO ambitie van de sector centraal. De Pressure Cooker is georganiseerd volgens de 4Ds: Discovery, Dream, Design en Destiny, waarbij verschillende taken en activiteiten worden gedaan, zowel plenair als in groepjes.

DISCOVERY

De Discovery-fase begint met Appreciative Interviews, waarin de grootste of belangrijkste persoonlijke successen in het duurzaamheidsthema zijn besproken. Dit levert veel inspirerende verhalen op met veel interactie. Veel is gesproken over het imago van duurzaamheid. Uit de verschillende verhalen is een overzicht gecreëerd van de drijvende of succesfactoren voor het werken aan duurzaamheid in de sector. Er is veel informatie uit deze groepsdialoog gehaald, zelfs al is er af en toe meer tegenstand dan samenwerking in de dialoog of is er een focus op de factoren die niet overlappen in plaats van op die dat wel doen.

Als succesfactoren en wensen voor de besproken projecten en de wensen in de deelnemersgroep zijn geïdentificeerd:

Succesfactoren/drijvende factoren:

- Bewustwording, uitdragen van visie
- Netwerk
- Out of the box
- Delen van Best Practice
- Win-win
- Monitoren
- Regelgeving
- Successen delen
- Communicatie naar buiten
- Meerdere, frisse ideeën samenvoegen
- Een visie
- Just do it
- MVO in het DNA van organisatie

Wensen:

- Transparantie
- Vergroten van kennis stakeholders
- Wereldwijde bewustwording
- Emissieloos schip
- Veilig voor de bemanning
- Circulair
- Energie-neutraal / CO2 neutraal
- Aantrekkelijk werk
- MVO als norm
- Gelijke waarde van 3 Ps
- Positieve impact op de community

Het communiceren van best practices naar buiten toe is erg belangrijk. Vervolgens gaat de groep de trends en ontwikkelingen binnen de sector maritiem identificeren, die van belang zijn voor MVO. Hierbij is de sfeer positief en gericht op mogelijkheden. Dit leidt tot een continue stroom van trends. De zo ontstane mindmap leidt tot sprakeloosheid en opmerkingen over de snelle ontwikkelingen en het oog op de toekomst. De meest belangrijk geachte trends die naar voren komen:

- Zee - ruimtelijke ordening
- Technologische vernieuwing
- Druk van buiten
- Aandacht ecologische voetprint

In de discussie is duidelijk dat er volop kansen aanwezig zijn en dat alles toeneemt en versnelt, behalve de maritieme kennis. De wens is om de druk van buitenaf in steun om te vormen. Er volgt een discussie over de obstakels voor deze kansen, waarom gebeurt dit niet? Gegeven mogelijkheden:

- Omdat er geen vrouwen in de maritieme sector zijn
- Tijd + geld / 2008
- Versplinterd / geen markt-
- Individueel klem / geen gezamenlijk draagvlak
- Inflexibele overheid met wet- en regelgeving
- Niet werken in teamverband binnen de keten

Als laatste taak in de Discovery fase is iedereen gevraagd om hun Trotsen en Spijten ten opzichte van IMVO te benoemen.

DREAM

De eerste opdracht luidt: 'Stel jezelf voor dat je in 2040 bent, hoe moet de sector er dan uit zien'. Groep A lijkt te focussen op het schip van de toekomst: cradle-to-cradle, zero-emission, energie-neutraal, zero-noise en met een levensduur van ruim 60 jaar. Dit is mogelijk door een modulair opgebouwd en daarmee aanpasbaar schip. Onderhoud van schepen, zowel hardware als software, wordt door de verantwoordelijke in de keten gedaan, waarbij het schip continu in contact staat met de wal. Een tweede onderwerp is de sociale leefbaarheid op het schip (leefomgeving en arbeidsomstandigheden).

Groep B kijkt niet alleen naar hun eigen sector, maar ook naar de veranderde trends in de maatschappij. Ze spelen aan de hand daarvan in op de veranderingen binnen de eigen sector. Zo voorzien zij schepen van recyclebaar composiet, modulair opgebouwd en met een zeer efficiënte energieopslag. Er wordt tot op zekere hoogte nog wel gebruik gemaakt van fossiele brandstoffen. Andere ontwikkelingen zijn onder andere 3D-printen, snelle technologische ontwikkelingen, de deeleconomie.

Dag 2 - 19 November 2014

De volgende items voor de toekomst zijn opgeschreven: emissieloos, modulair, andere materialen (bijv. composiet), transparantie (open source innovaties), bemanning/bemanningsloos, integraliteit wal-schip, open samenwerken (kennis clearing house), cradle to cradle, leasemodellen en de werkelijke kosten inclusief voetprint (de laatste twee kunnen gezien worden als economisch model). Over deze issues volgt een goede discussie:

Er is veel dialoog over 'bemanning'. Het human element is erg belangrijk. Maar het moet wel expliciet benoemd worden, anders verdwijnt het uit het aandachtsveld. Er vallen meerdere onderwerpen onder, dit moet verder uitgewerkt. Genoemd is transparantie en veiligheid.

Op dag 1 is opgemerkt dat in 2040 MVO geen issue meer is. Voor het in 2040 tot bewustzijn gekomen is, moet er eerst worden gewerkt aan bewustwording. Bij de succesfactoren en wensen komen bewustwording en bewustzijn heel sterk naar voren. De groep besluit onder 'mensen zijn' de verschillende menselijke factoren te vangen, die in de MVO thema's van ontwerp tot sloop benoemd zijn (smokkel, verstekelingen, gevaarlijke goederen, kinderarbeid, corruptie, arbeidsvoorwaarden, veiligheid, gezondheid, uitbuiting).

Eén tak uit de mindmap van de vorige dag komt niet erg naar voren: de steeds grotere rol van water voor bijvoorbeeld energie en voedsel (duurzaam gebruik van de zee) en de rol van de maritieme sector daarin. Dit Planet aspect is nu bij open samenwerking gezet. Het gaat niet alleen om samenwerken binnen de maritieme keten, maar ook met de andere gebruikers van de zee.

Onder transparantie moet gebracht worden: helderheid en eerlijkheid over waar jouw schip en mensen vandaan komen en over wat je vervoert.

Onder integraliteit tussen schip en wal wordt gevat: de modulaire opbouw, transparantie en samenwerking.

Uiteindelijk worden de doelen anders gestructureerd: een technisch/innovatief aspect en een menselijk/organisatorisch aspect, met de integraliteit schip-wal als verbinding tussen beiden.

Om draagvlak te creëren is het noodzakelijk om de doelen te formuleren als inspirerende ambities met een overkoepelende visie. De grootste discussie ontstond over de logistieke keten en integraliteit. Het bepalen van de overkoepelende visie op de sector maritiem in 2040 gaf veel (positieve) discussie. De uiteindelijke gezamenlijke visie is:

In 2040 onderscheidt de maritieme sector zich op MVO-gedrag en is daarmee het boegbeeld voor een circulaire en inclusieve wereld.

0% Emissie

0% Geluid

100% Blijde mensen

100% Hergebruik

DESIGN

Welke transitie zijn er nodig om voor elkaar te krijgen dat we onze ambities in 2040 hebben gerealiseerd. Via de backcasting techniek gaat de groep daar mee aan de gang. Waar staan we in 2030 en waar staan we in 2020. Een lastige opgave, snel blijkt dat veel meer van 2014 naar 2040 gedacht wordt dan andersom. Na wat extra uitleg komt de tijdlijn heel vol. De individuele deelnemers kunnen vervolgens vinkjes zetten bij wat zij de meest relevante transitie vonden.

Kijkend naar trends zijn er veel kansen, en de druk van buiten kan als steun gebruikt worden. Concrete projectaanzetten zijn gemaakt in een brainstormsessie gebaseerd op de ambities voor 2040. Hierbij houden ze de trends van vandaag en de tussenstappen in het achterhoofd. Voor de meeste ambities resulteerde dit in ongeveer 10 concrete projecten. De deelnemers hebben zich vervolgens gecommitteerd aan minimaal 1 project. De project ideeën per ambitie:

A. In 2040 is elk nieuw te bouwen schip gemaakt van 100% herbruikbare materialen.

1. Registratie systeem (ladings-) reststromen
2. Leer van andere industrie
3. Gebruik van materiaal snel herwinbaar
4. 100% inventarisatie gebruikte materialen
5. Cursus “het nieuw varen” - verplicht!
6. Plantaardig composiet -> grondstof voor agro
7. Project ‘afval-schip’ (gemaakt uit afval)
8. Verbreden van het Platform Schone Scheepvaart (met interne afstemming HbR / Eelco Leemans van SNZ) PIM & ARJEN
9. Deelnemende Scheepswerven in contact brengen met het succesverhaal van AutoRecyclingNederland. Het nuttig toepassen van reststoffen in de scheepsbranche kan met een reststoffen registratiesysteem bevorderd worden. (PIM)

B. In 2040 is elk nieuw te bouwen schip emissieloos en geluidloos

1. status, GAP analyse project
2. Certificeringschema ontwikkelen
3. Warmtepomp aan boord (buitenwater als bron)
4. i.s.m kennisinstelling & bedrijfsleven
5. Elektriciteit uit warmte
6. Aandrijving testen
7. Inzetten op doorbraak energie-opslag
8. Andere motoren / voorstuwing
9. Bouw z.s.m. voorbeeldschip
10. Zwaartekracht opheffen
11. Project energiewinning uit zeewater tijdens vaart

12. Analyseer bestaand schip + test innovaties i.s.m. team leveranciers + TNO + Wetenschap + ontwikkel toolbox en huishouding - HENK & BART & EWALD
13. 0% emissie keurmerk

C. In 2040 heeft de maritieme sector het modulair bouwen en gebruik omarmd, waarmee de levensduur, flexibiliteit en inzetbaarheid wordt gemaximaliseerd.

1. Havens onderzoeken hoe dit te faciliteren is!
2. Ontwerpstudio maken - LUDO
3. Project herbestemming van bestaande schepen
4. Inventarisatie gebruiksmodule
5. Onderzoek ruimtegebruik vanwege opslag modules
6. Lash 2040: modulaire vervoersmodaliteit
7. Ook inzetten op wind-assisted en hybride
8. Meer jaren traject uitzetten
9. Ontwerp flexibele /opvouwbaar systeem
10. Project 'internet of marine things' ship-shore monitoring
11. Grote kans voor Marin brandstof / energie

D. In 2040 worden bij de bouw van schepen, slimme materialen, zoals composiet, vanzelfsprekend toegepast uitgaande van maximale functionaliteit.

1. Materiaal testen - LUDO
2. 5% materiaal afval nu - in kaart - alternatief - EWALD & TPB
3. Materiaal gebruik, leren van andere industrieën
4. Composiet cluster in de haven ontwikkelen
5. Kennis over beheer, onderhoud en reparatie ontwikkelingen.
6. Plantaardig composiet, wat 100% recyclebaar is
7. Schadelijk materiaalgebruik (bv asbest / fout hout) uitbannen
8. Materiaalkeuze afstemmen met motorvermogen
9. Benchmark composiet andere industriën
10. Experimenteer met materiaal
11. Nano-technologie - BART, LUDO
12. Bio smeermiddelen
13. Polyester afval recreatie schepen 2e leven

E. Externe kosten en baten zijn inzichtelijk met gebruik van een universele methodiek en ze zijn onderdeel van ons business model.

1. Studie naar drivers/actoren
2. Universele wegings-index en € waardering (kosten)
3. Hybride bank, waarin credits, kennis, goederen én geld wordt verhandeld
4. Sessies organiseren om externe kosten/baten inzichtelijk te maken - EELCO

5. Zorgen dat de olie industrie meewerkt
6. Achterlopers aanpakken; “knoeien” bekendmaken
7. Pas LCA en MKBA toe
8. Toon aan dat duurzaam varen loont
9. Model vrijwillige compensatie gedrag zoals in luchtvaart CO2
10. ISO ontwikkeld standaard wereldwijd
11. Matrix creëren om veranderingen te volgen
12. Begin met onderzoek hoe andere sectoren IMVO doen

F. Wij handelen transparant en werken actief samen aan open source innovatie, en daardoor versnellen we IMVO.

1. Bewuste strategische communicatie (werkgroep PR)
2. Identificeer projecten die nu lopen en haal ze erbij
3. Actief mee doen met Horizon2020 - EWALD & ARJEN U. & TPB
4. Opschalen platform schone scheepvaart □ havens, reders, onderzoek, terminals EELCO + PIM
5. Project short-sea schip v/d toekomst
6. Energieschip: - CAB, - O.S. Innovatie
7. Rijk moet faciliteren, sector breed samenwerken
8. Maritieme innovatie prijzen
9. Online internationaal open ontwerp v.e. schip door studenten: - techniek, - soc. studies, - economie
10. Inzichtelijk maken energiestromen
11. Maritieme innovatie prijzen
12. Gebruik ‘Big Data’ voor analyse t.b.v de sector
13. Rapporteer over MVO prestatie in jaarverslag

G. Wij ondernemen maatschappelijk verantwoord en dragen dat uit. Wij handelen met respect voor het aquatisch milieu en de leefkwaliteit van mensen in onze omgeving. Daarbij bieden we een aantrekkelijke werkomgeving.

1. Project Zero- Controle zeeschepen
2. Pro Sea certificate
3. Project energie vanaf zeebodem -> rendabel & eco-verantwoord
4. 2015 allemaal mee doen met Eelco’s Strand Schoonmaak
5. Reders benaderen □ niet meer naar sloopstranden workshop! - EELCO & ARJEN U.
6. Kennis AMI leidend in beslissingen en projecten
7. Nul-emissie cruise, on board, circulaire bedrijfsvoering
8. Draag topvoorbeelden uit
9. Aan boord: beelden van wat er leeft onder de kiel

H. In 2040 is een schip niet langer een schip. De goederenstroom over zee is een bewuste keuze als onderdeel van de totale logistieke keten.

1. Proefproject: container to the train (snelle overslag)
2. Probeer complementaire goederen stromen te vinden (heen en weer)
3. Onderzoek naar magneetband als alternatief voor schip
4. Lading eigenaren pro-actief benaderen MVO
5. Breng de trend ecologische footprint van lading in beeld en monitor dit. De hele supply chain opereert aantoonbaar duurzaam. Optimalisering afstemming terminal operator - schepen
6. Powertube
7. Bewustwording in gehele keten (zeeman, havenman, etc. etc.)
8. Zet een communicatie plan op
9. Platform goederenstromen □ transparantie lading □ optimalisatie benutting capaciteit

De coalitie geeft zichzelf de opdracht om in de tijd tot de volgende bijeenkomst daadwerkelijk met iets (project, ambassadeursschap o.i.d) bezig te zijn en er dan op 16 december over te rapporteren. Daarnaast wordt aangegeven dat ze minimaal 2 mensen moeten uitnodigen voor december. En er moet over gecommuniceerd worden (o.a. via Twitter)!

Met een closing circle wordt de tweedaagse afgesloten. De deelnemers benoemen in 1 kreet wat ze van deze dag meenemen naar huis:

- cross-sectorale samenwerking
- enthousiasme
- inspiratie
- open-source innovatie
- met-veel-energie
- nieuwe-vrienden
- nul!!
- Eindelijk
- Ambitie
- Boegbeeld
- Doen
- just-go-for-it